

Ontwikkelingen in verslaggeving 2015

De afgelopen jaren hebben we verdere verfijningen en verdiepingen in verslaggeving gezien, met name op de terreinen duurzaamheid, risicobeheersing en governance. De strengere richtlijnen op het gebied van corporate governance en risicobeheer en ook de verwachtingen van stakeholders bepalen in toenemende mate de inrichting van de verslagen. Verslaggeving staat op een kruispunt waarbij steeds vaker de vraag opdoemt of het huidige rapportagemodel nog wel een goed beeld geeft van de organisatie. Stakeholders willen tegenwoordig meer informatie over hoe het bedrijf zijn strategie verbindt met zowel zijn financiële als niet financiële prestaties en een verslag waarin waardecreatie centraal staat. We zien deze veranderende informatiebehoefte terugkomen in EU wetgeving en internationale richtlijnen:

- De EU Directive niet-financiële informatievoorziening
- De OESO richtlijnen voor multinationale ondernemingen
- Integrated Reporting Framework van de International Integrated Reporting Council (IIRC)

De EU Directive niet-financiële informatievoorziening.

In oktober 2014 is de nieuwe EU richtlijn over niet-financiële informatie van kracht geworden, die naar verwachting in 2016 zal worden opgenomen in Nederlandse wetgeving. De kern van deze Directive: Een beursgenoteerde onderneming moet inzicht geven in hoe zij omgaat met **milieu, sociale en personeelsaangelegenheden, respecteren van mensenrechten en de bestrijding van corruptie en omkoping**. Tevens wordt een beschrijving gevraagd van het **diversiteitsbeleid t.a.v. de bestuurs-, leidinggevende en toezichthoudende organen van de onderneming**.

In relatie tot deze aspecten gaat het concreet om de volgende elementen:

- Het bedrijfsmodel
- Het gevoerde beleid (inclusief zorgvuldigheidsprocedures)
- De resultaten van het gevoerde beleid
- De voornaamste risico's en beheersing van deze risico's
- Niet-financiële essentiële prestatie-indicatoren

Waar relevant moet ook informatie worden verstrekt over de toegepaste zorgvuldigheidsprocedures met betrekking tot de toeleveringsketen, om bestaande en potentiële negatieve effecten vast te stellen, te voorkomen en af te zwakken.

De OESO Richtlijnen voor multinationale ondernemingen.

De Nederlandse overheid stimuleert expliciete vermelding van de OESO richtlijnen als kader voor de internationale activiteiten bij beursgenoteerde bedrijven. De onderwerpen waarop de OESO richtlijnen voor beleid geeft zijn: **informatieverstrekking, mensenrechten, werkgelegenheid en arbeidsverhoudingen, milieu, bestrijding corruptie, omkoping en afpersing, consumentenbelangen, wetenschap en technologie, mededinging en belastingen**.

Gevraagd wordt te rapporteren over:

- Reguliere financiële en governance informatie, inclusief aandacht voor materiële thema's aangedragen door stakeholders
- Gedragscodes en richtlijnen die worden onderschreven, en de resultaten hierop
- Interne audits en risicobeheer
- Relaties met stakeholders

- Sociale en Milieu thema's inclusief risicorapportage (Hierbij wordt verwezen naar GRI rapportage)

Integrated Reporting

Integrated Reporting is een vorm van rapportage waarbij de financiële en niet-financiële informatie in samenhang wordt beschreven. Een internationale ontwikkeling die in Nederland wordt bepleit door onder andere Eumedion (organisatie van beleggers voor corporate governance en duurzaamheid).

Bij Integrated Reporting zet de onderneming aan stakeholders uiteen hoe zij **financiële en niet-financiële waarde** creëert (het **businessmodel**), hoe de **interactie met de omgeving** eruitziet, hoe dat leidt tot een **strategie**, hoe deze is geborgd in de organisatie (**governance en beloning**), tot welke **prestaties en impact** dat heeft geleid en wat zij verwacht van de **toekomst** op korte, middellange en lange termijn.

Het doel van integrated reporting is ook om te komen tot een beknopte, heldere verslaggeving. Meer informatie leidt immers niet tot effectievere communicatie. Juist door een samenhangend verhaal te vertellen, is een onderneming in staat om kort en bondig uit te leggen in welke context zij opereert en hoe zij daarbinnen voldoet aan vragen uit de markt.

De klassieke financiële verslaggeving geeft geen volledig inzicht in hoe ondernemingen waarde creëren. Dit blijkt uit de kloof tussen de beurswaarde van ondernemingen en de waarde volgens de balans. De klassieke verslaggeving beoogt ook geen inzicht in waardecreatie te geven, omdat deze primair is gebaseerd op het historische waardebegrip en verslaggevingsconventies als het voorzichtigheids- en het matchingsbeginsel. Tegenover dit historische waardebegrip staat het voor stakeholders meer relevante economische waardebegrip, dat toekomstgericht is.

De IIRC identificeert zes items die wezenlijk zijn bij de communicatie over waardecreatie en die het raamwerk van het verslag zouden moeten vormen:

- Organisatie- en businessmodel: de beschrijving van het proces van waardecreatie op financiële en niet-financiële parameters;
- De omgeving, waaronder de risico's en kansen;
- Strategie en de vertaling naar financiële en niet-financiële doelstellingen en hoe de onderneming die wil realiseren;
- Governance;
- De prestaties van de onderneming in de afgelopen verslagperiode;
- De verwachte prestaties in de toekomstige verslagperiode (kansen en onzekerheden en betekenis voor de toekomstige performance).

Een goed voorbeeld van een geïntegreerd verslag dat is geschreven volgens de richtlijnen van de International Integrated Reporting Council (IIRC) zijn de jaarverslagen van Philips, Randstad Holding, KPN, Aegon, BAM Groep en Crown Van Gelder. En van de niet-genoteerde ondernemingen het jaarverslag van de NS en EY. Hierin geven de onderneming helder inzicht in het proces van financiële en niet-financiële waardecreatie. Je ziet in deze verslagen een duidelijke plek voor duurzaamheid. De ondernemingen leggen daarbij ook een helder verband met de stakeholderdialoog en materialiteit in het kader van het Global Reporting Initiative (GRI). Zo worden de materiële thema's gelinkt aan de KPI's en de strategie, waarna ze verder worden uitgewerkt.

Uit de gesprekken die Eumedion-deelnemers met diverse beursvennootschappen heeft gevoerd, blijkt dat ruim een derde van de Nederlandse beursvennootschappen bezig is met de voorbereidingen om op integrated reporting over te stappen.

Trend in online jaarverslaggeving: standaard downloadable PDF met daarnaast een HTML jaarverslagsite.

Bedrijven zien het online-jaarverslag steeds meer als een allesomvattende tool om de corporate profilering te versterken. Daarbij is vooralsnog een onderscheid tussen uitsluitend een PDF online zetten, maar meeste bedrijven zetten het PDF tevens om naar een HTML jaarverslag website. Geanimeerde grafieken, infographics, video's en downloadbare documenten voegen een nieuwe dimensie toe aan de een HTML site. Voor de lezer is een HTML jaarverslag website meestal veel overzichtelijker, hij kan makkelijk die items selecteren die hij belangrijk of interessant vindt. Bovendien is alle informatie op elk moment beschikbaar.

Een interactief PDF en/of bladerbaar PDF wordt nog wel ontwikkeld maar komt steeds minder voor. Reden is dat de interactiviteit met alle verschillende besturingssystemen tegenwoordig niet meer goed uitpakt en vaak niet werkt. Een PDF openen op een computer, laptop, ipad of smartphone geeft heel verschillende weergaven waarbij er ook nog verschillen zijn tussen Windows en Apple gebruikers. Daarnaast is informatieverzameling over hoeveel mensen het verslag lezen en welke informatie zij belangrijk vinden ook steeds belangrijker. Bij het downloaden of bekijken van het PDF kan niet gemeten worden welke pagina's er bekeken worden en ook niet meer hoeveel gebruikers er kijken. Tenslotte is meten – weten.

Een duidelijk zichtbare trend is dat bedrijven daarbij kiezen voor een standaard downloadable PDF met daarnaast een HTML jaarverslagsite.

Erica Jonkergouw, September 2015